

BÀI GIẢNG NGHIỆP VỤ NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI

Bài 7: Cho vay hợp vốn và cho vay dự án

Nguyễn Minh Kiều

Bài 7

Cho vay hợp vốn và cho vay dự án

Nội dung trình bày

- Khái quát về cho vay hợp vốn và cho vay dự án
- Cho vay dự án:
  - Nghiệp vụ
  - Thẩm định tín dụng
    - Tổng quan về thẩm định tín dụng
    - Thẩm định ngân lưu
    - Thẩm định chi phí sử dụng vốn
    - Thẩm định các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả tài chính
- Câu hỏi ôn tập

Khái quát

- Cho vay hợp vốn
  - Một khoản vay hợp vốn là một khoản vay được cấp cho người vay bởi một nhóm các ngân hàng. Khoản vay này thường được “thu xếp” bởi ngân hàng có uy tín nhất trong tổ hợp ngân hàng đồng tài trợ.
  - **Khi thực hiện vay hợp vốn tại, người vay được hưởng những ưu đãi như:**
    - Chỉ phải thương lượng với ngân hàng thu xếp chính;
    - Có hơn một ngân hàng tham gia cho vay;
    - Giá trị của khoản vay có thể lớn hơn hạn mức cho vay của một ngân hàng; và
    - Thủ tục cho vay hợp vốn đơn giản.
- Cho vay dự án đầu tư

Khái quát

- Cho vay dự án đầu tư: *Cho vay đầu tư dự án nhằm hỗ trợ tài chính cho các Doanh nghiệp thực hiện đầu tư các dự án mới, các dự án nâng cấp, mở rộng sản xuất kinh doanh; Giúp các Doanh nghiệp thuận lợi trong việc triển khai hoạt động sản xuất kinh doanh, dịch vụ hoặc mở rộng quy mô hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp mình.*

Nghiệp vụ cho vay dự án

- Điều kiện vay
  - Có dự án đầu tư khả thi và hiệu quả
  - Các điều kiện khác giống cho vay trung và dài hạn
- Hồ sơ vay
- Thẩm định và đánh giá hiệu quả của dự án

Thẩm định tín dụng trước khi cho vay dự án

- Mục đích của thẩm định tín dụng
  - Đánh giá được mức độ tin cậy của dự án đầu tư
  - Phân tích và đánh giá được mức độ rủi ro của dự án khi quyết định cho vay
  - Giảm xác suất của hai loại sai lầm khi quyết định cho vay: (1) cho một dự án tồi và (2) từ chối cho vay một dự án tốt.
- Các loại dự án
  - Dự án độc lập
  - Dự án phụ thuộc
- Các quan điểm thẩm định
  - Quan điểm chủ đầu tư
  - Quan điểm ngân hàng hay quan điểm tổng đầu tư

Qui trình thẩm định

Tiếp nhận hồ sơ

- Nhân viên tín dụng là người đầu tiên và trực tiếp tiếp nhận hồ sơ vay từ khách hàng
- Hồ sơ tín dụng bao gồm:
  - Giấy đề nghị cấp tín dụng
  - Báo cáo tài chính của doanh nghiệp
  - Dự án đầu tư
  - Các giấy tờ liên quan khác
- Nhân viên tín dụng dựa vào hồ sơ tiến hành thẩm định tín dụng trước khi trình lên cấp trên quyết định tín dụng.

Những vấn đề cần nắm vững trước khi thẩm định

- Quan điểm phân tích dự án
- Các loại dự án
- Các bước thực hiện phân tích dự án của khách hàng
- Nội dung cần thẩm định:
  - Thẩm định ngân lưu
  - Thẩm định chi phí sử dụng vốn
  - Thẩm định chỉ tiêu đánh giá hiệu quả tài chính dự án

Caùc quan ñieåm phaân tích döï aùn

- Quan ñieåm chuû ñaàu tö (Equity point of view)
- Quan ñieåm toång ñaàu tö (Total point of view)
- Quan ñieåm kinh teá
- Caùc quan ñieåm khaùc

Quan ñieåm cuâa ngaân haøng – Quan ñieåm toång ñaàu tö (Total Investment Point of View -TIP)

- Chæ quan taâm lôii ích döi aùn taïo ra sau khi ñaõ tröø toaøn boä caùc chi phí vaø chi phí cô hoäi maø khoâng phaân bieät caùc nguoàn voán tham gia
- Ngaân löu tính toaùn laø ngaân löu tröôùc khi thanh toaùn caùc nghóa vuïi nôï, hay noùi caùch khaùc laø phaàn chia cho caùc beân theo thöùù töi öu tieân:
  - Caùc chuû nôï
  - Chuû ñaàu tö (chuû sôû höõu).

Quan niêåm cuûa doanh nghieäp – Quan niêåm chuû ñaàu tö (Equity Point of View - EPV)

- Chæ quan taâm ñeán phaàn coøn laïi cuoái cuøng chuû ñaàu tö nhaän ñööïc seõ laø bao nhieâu.
- Ngaân lœu tính toaùn laø ngaân lœu toång ñaàu tö sau khi ñaõ tröø phaàn nghóa vuï traû nôï goác vaø laõi.
- Ngaân lœu tính toaùn laø ngaân lœu cuoái cuøng chuû ñaàu tö nhaän ñööïc sau khi ñaõø:
  - Coäng theâm phaàn voán taøi tröï (Ngaân lœu vaøo)
  - Tröø traû nôï vaø laõi vay voán ñaàu tö (Ngaân lœu ra).

Söi nhaàm laän giöõa hai quan ñieåm TIP vaø EPV

- Khi thaåm ñònh hai quan ñieåm naøy raát deã bò nhaàm laän, trong baùo caùo ngaân lölü thöôøng
  - Chæ ñöa phaàn traû laõi maø khoâng coù traû goác ôû ngaân lölü ra
  - Chæ ñöa phaàn traû nôi goác vaø laõi ôû ngaân lölü ra maø khoâng coù phaàn voáùn taøi tröï ôû ngaân lölü vaøo
  - Ñöa phaàn voán taøi tröï trong ngaân lölü vaøo maø khoâng traû nôi goác vaø laõi ôû ngaân lölü ra
- Guyeân taéc chung:
  - Quan ñieåm TIP: Khoâng ñöa nôi goác vaø laõi vaøo ngaân lölü döï aùn
  - Quan ñieåm EPV: Ñöa nôi goác vaø laõi vaøo caû ngaân lölü vaøo laän ngaân lölü ra.

CAÙC QUAN NIỀM PHÂN TÍCH DÖÏ AÙN

	TIP	EQUITY	ECONOMIC	BUDGET
Thöïc Thu	+	+	+	
Thöïc Chi	-	-	-	
Chi Phí Cô Hoái	-	-	-	
Tröï Caáp	+	+		-
Thueá	-	-		+
Vay/Traû Nôï		+ / -	- / +	
Ngoaïi Taùc			+ / -	

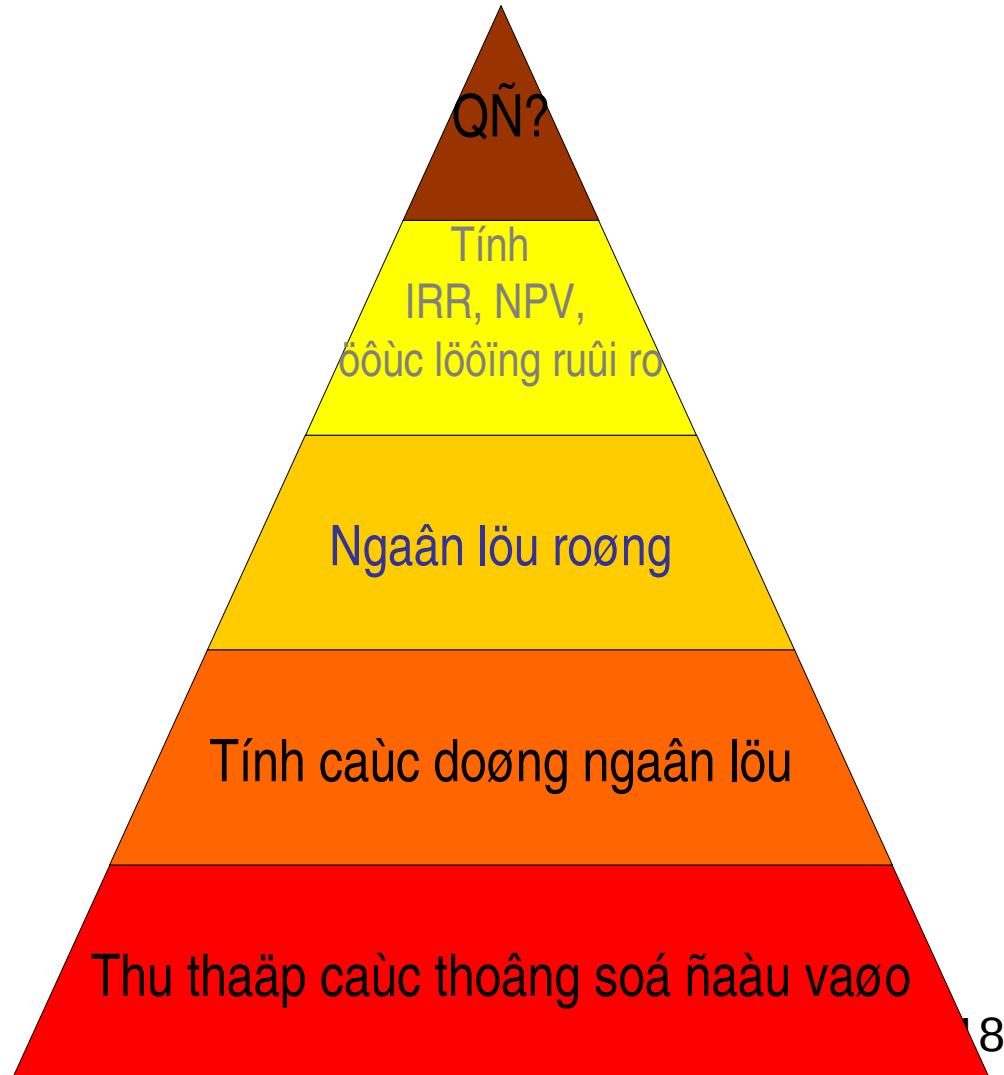
Phâñ loaïi döï aùn ñaàu tö

- Döïa vaøo muïc ñích cuûa döï aùn
  - DA ñaàu tö môùi taøi saûn coá ñònh
  - DA thay theá nhaèm duy trì hoaït ñoäng SXKD hoaëc caét giaûm chi phí
  - DA môû roäng saûn phaåm hoaëc thò tröôøng hieän coù môû roäng sang saûn phaåm hoaëc thò tröôøng môùi
  - DA veà an toaøn lao ñoäng vaø/hoaëc baûo veä moái tröôøng
  - DA khaùc.
- Döïa vaøo moái quan heä giöõa caùc döï aùn
  - Caùc döï aùn ñoäc laäp nhau
  - Döï aùn phuï thuoäc nhau
  - Caùc döï aùn loaïi tröø nhau.

Caùc böôùc thöïc hieän hoaïch ñònh voán ñaàu tö

1. Öôùc löôïng doøng tieàn (ngaân löu)
kyø voëng cuâa döïi aùn
2. Quyeát ñònh chi phí söû duëng voán
phuø hôïp ñeå laøm suaát chieát
khaáu
3. Löïa choïn kyõ thuaät vaø tính toaùn
caùc tieâu chuaån quyeát ñònh ñaàu tö
döïi aùn
4. Ra quyeát ñònh: chaáp nhaän hay töø
choái döïi aùn.

Caùc böôùc thöïc hieän

Caùc baûng bieåu thöôøng gaëp

1. Baûng thoâng soá
2. Baûng tính chæ soá laïm phaùt vaø chæ soá giaù
3. Caùc baûng tính veà voán vay
4. Caùc baûng tính veà lòch ñaàu tö
5. Baûng tính khaáu hao
6. Baûng tính saûn löôïng baùn vaø doanh thu
7. Baûng tính chi phí saûn xuaát
8. Baûng tính chi phí saûn xuaát ñôn vò
9. Baûng tính nhu caùu voán lölü ñoäng
10. Baûng tính chi phí haøng baùn
11. Baùo caùo thu nhaäp
12. Baùo caùo ngaân lölü (Tính NPV, IRR)
13. Baûng caân ñoái keá toaùn (Toång keát taøi saûn)
14. Caùc baûng phaân tích ñoä nhaïy
15. Caùc baûng tính phaân tích moâ phoûng, öôùc löôïng ruûi ro

Thaåm ñònh caùch öôùc lõôïng doøng tieàn döïi aùn

- Naém vöõng muïc tieâu
  - Ñaùnh giaù xem khaùch haøng öôùc lõôïng doøng tieàn cuâa döïi aùn coù phuø hôïp vaø chính xaùc hay chöa.
  - Baûo ñaûm tính trung thöïc vaø khaùch quan khi ñaùnh giaù doøng tieàn cuâa döïi aùn.
- Naém vöõng caùc noäi dung caàn thaåm ñònh

Coù sői nhaàm lañn khi öôùc lõôïng doøng tieàn cuûa döi aùn khoâng?

- Coù nhaàm lañn giöõa doøng tieàn vaø lôïi
nhuaän keá toaùn khoâng?
  - Doøng tieàn cuûa döi aùn ôû ñaây chính laø
doøng tieàn roøng thöïc teá, khoâng phaûi thu
nhääp roøng keá toaùn, vaøo hoaëc ra coâng ty
trong moät thôøi kyø nhaát ñònh.
- Öôùc lõôïng doøng tieàn döi aùn coù chuù yù
ñeán:
  - Doøng tieàn coù lieân quan vaø

Phaân bieät doøng tieàn vôùi lôii nhuaän keá toaùn

- Trong hoaïch ñònh voán ñaàu tö chæ coù doøng tieàn haøng naêm ñööïc söû duïng, chöù khoâng phaûi lôii nhuaän keá toaùn.
- Doøng tieàn roøng = Lôii nhuaän roøng + Khaáu hao

	Lôii nhuaän keá toaùn	Ngaân lölü
Doanh thu	\$100,000	\$100,000
Chi phí chöa keå khaáu hao	50,000	50,000
Khaáu hao	10,000	-
Lôii nhuaän hoaït ñoäng	40,000	50,000
Thueá thu nhaäp (40%)	16,000	16,000
Lôii nhuaän roøng/ngaân lölü	24,000	34,000

Doøng tieàn roøng = Lôii nhuaän roøng +Khaáu hao = 24,000 + 10,000

Doøng tieàn coù lieân quan

- Doøng tieàn coù lieân quan laø doøng tieàn coù aûnh höôûng vaø caàn xem xeùt khi quyeát ñònh ñaàu tö voán.
- Hai vaán ñeà caàn chuù yù khi quyeát ñònh doøng tieàn coù lieân quan:
  - Quyeát ñònh ñaàu tö voán chæ döïa vaøo doøng tieàn chöù khoâng döïa vaøo thu nhaäp keá toaùn
  - Chæ coù doøng tieàn taêng theâm môùi aûnh höôûng ñeán quyeát ñònh chaáp nhaän hay töø choái döï aùn ñaàu tö.

Khaùch haøng söû duïng phöông naøo trong
hai phöông phaùp xaùc ñònh doøng tieàn?

- Phöông phaùp tröïc tieáp – Doøng tieàn roøng baèng:
  - Ngaân lœu thu vaøo töø hoaït ñoäng cuâa döï aùn
  - Tröø ñi ngaân lœu chi ra cho hoaït ñoäng döï aùn
- Phöông phaùp giaùn tieáp – Doøng tieàn roøng baèng:
  - Lôïi nhuaän sau thueá
  - Coäng khaáu hao
  - Tröø chi ñaàu tö cho döï aùn
  - Coäng hoaëc tröø thay ñoái voán lœu ñoäng roøng.

Coù thieáu soùt naøo hay khoâng khi öôùc lõôïng
caùc doøng tieàn theo phöông phaùp tröïc tieáp?

Caùc doøng tieàn (inflows) vaøo thöôøng gaëp:

1. Doanh thu
2. Hoaøn thueá
3. Thay ñoái khoûan phaûi thu
4. Tröï caáp (neáu coù)
5. Voán nhaän taøi tröï (ñoái vôùi quan ñieåm chuû ñaàu tö)
6. Thanh lyù taøi saûn

Coù thieáu soùt naøo hay khoâng khi öôùc lõôïng
caùc doøng tieàn theo phöông phaùp tröïc tieáp?

Caùc doøng tieàn ra (outflows) thöôøng gaëp:

1. Chi phí ñaàu tö
2. Chi phí saûn xuaát
3. Thay ñoái khoûan phaûi traû
4. Thay ñoái toàn quyõ tieàn maët
5. Noäp thueá
6. Traû nôïi vay (ñoái vôùi quan ñieåm chuû ñaàu tö)
7. Caùc loaïï chi phí khaùc (chìm, cô hoäi...?)

Xöû lyù caùc loaïi chi phí khi öôùc lõôïng doøng tieàn coù phuø hôïp khoâng?

- Khi quyết ñònh doøng tieän taêng theâm, caàn lõu yù caùch xöû lyù caùc loaïi chi phí sau:
  - Chi phí ñaat ñai
  - Chi phí chìm
  - Chi phí cô hoái
  - Chi phí lòch söû
  - Chi phí giao haøng vaø laép ñaët
  - Chi phí giaùn tieáp
  - Söïi aûnh höôûng cuâa döïi aùn ñeán caùc boä phaän khaùc cuâa coâng ty
  - Voán lõu ñoäng roøng taêng theâm
  - Thueá thu nhaäp coâng ty.

XÖÛ LYÙ CHI PHÍ ÑAÁT ÑAI

- Caàn xöû lyù chi phí mua ñaát nhö laø moät khoaûn ñaàu tö rieâng => khoâng tính chi phí mua ñaát vaøo doøng tieàn cuâa döïi aùn
- Caùc loaïi chi phí lieân quan ñeán ñaát nhö:
  - Chi phí lieân quan ñeán giaûi phoùng maët baèng, san laép, caûi taïo ñaát, ... cho ñaàu tö döïi aùn
  - Chi phí cô hoäi trong khoaûng thôøi gian söû duëng ñaát
  - Chi phí thueâ ñaát haøng naêm
ñööïc tính vaøo doøng tieàn cuâa döïi aùn.

Xöû lyù chi phí chìm

- Chi phí chìm laø nhöõng chi phí ñaõ xaûy ra roài, do ñoù, khoâng theå thu hoài laïi ñöôïc baát luaän döï aùn coù ñöôïc thöïc hieän hay khoâng.
- Chi phí chìm khoâng aûnh höôûng ñeán doøng tieàn taêng theâm, do ñoù, khoâng ñöôïc xem xeùt khi phaân tích hoaïch ñònh voán ñaàu tö.
- Ví duï: Chi phí nghieân cöùu phaùt trieân saûn phaåm môùi, chi phí nghieân cöùu thò tröôøng,...

Xöû lyù chi phí cô hoäi

- Chi phí cô hoäi laø phaàn thu nhaäp phaûi maát ñi do thöïc hieän döï aùn ñaàu tö.
- Chi phí cô hoäi phaûi ñöôïc tính ñeán khi ñaùnh giaù döï aùn ñaàu tö.
- Ví duï coâng ty coù moät vaên phoøng cho thueâ, neáu thöïc hieän döï aùn thì vaên phoøng naøy seõ ñöôïc söû duïng laøm vaên phoøng cuâa döï aùn. Nhö vaäy, phaàn thu nhaäp töø vieäc cho thueâ vaên phoøng phaûi ñöôïc xem laø chi phí cô hoäi maát ñi do thöïc hieän döï aùn.

Xöû lyù chi phí lòch söû

- Chi phí lòch söû laø chi phí lieân quan ñeán vieäc söû duïng taøi saûn saün coù cuâa coâng ty cho döïi aùn. Noù chinh laø giaù trò coøn laïi cuâa taøi saûn ñaõ qua söû duïng.
- Neáu taøi saûn, ñöôïc tröng duïng cho döïi aùn, ñang söû duïng cho muïc ñích sinh lôïi thì chi phí lòch söû chinh laø chi phí cô hoäi cuâa taøi saûn vaø ñöôïc tính vaøo ngaân lölü cuâa döïi aùn.
- Neáu taøi saûn, ñöôïc tröng duïng cho döïi aùn, khoâng ñang söû duïng cho muïc ñính sinh lôïi thì khoâng ñöôïc tính vaøo ngaân lölü cuâa döïi aùn.

Xöû lyù chi phí giao haøng vaø laép ñhaët

- Chi phí giao haøng vaø laép ñhaët xaûy ra khi coâng ty mua saém taøi saûn coá ñònh phuïc vuïi cho döïi aùn phaûi ñöôïc keå ñeán khi xaùc ñònh ngaân lölü taêng theâm.
- Ví duïi, moät maùy vi tính mua theo giaù hoaù ñôn laø \$1000 chi phí giao haøng vaø laép ñhaët laø \$100, chi phí ñaàu tö vaøo maùy vi tính naøy khi thöïc hieän döïi aùn phaûi keå laø 1100\$.

Xöû lyù chi phí giaùn tieáp

- Chi phí cho boä phaän giaùn tieáp taêng theâm khi thöïc hieän döï aùn so vôùi khi khoâng coù döï aùn
- Boä phaän chi phí naøy cuõng phaûi ñööïc xaùc ñònh vaø ñöa vaøo ngaân lölü cuûa döï aùn

Coù chuù yù ñeán söï aûnh höôûng cuâa döï aùn
ñeán caùc boä phaän khaùc cuâa coâng ty hay
khoâng?

- AÛnh höôûng cuâa döï aùn ñeán caùc boä phaän khaùc cuâa coâng ty cuõng caàn lõu yù khi xaùc ñònh doøng tieàn.
- Ví duïi trong döï aùn xaây döïng theâm cöûa haøng môùi ñeå giôùi thieäu vaø baùn saûn phaåm cuâa coâng ty treân ñòa baøn tröôùc ñaây ñaõ coù moät cöûa haøng hoaït ñoäng. Doanh thu töø cöûa haøng môùi coù aûnh höôûng vaø laøm maát ñi doanh thu cuâa cöûa haøng cuõ.

Coù chuù yù ñeán söi thay ñoái voán lölü ñoäng roøng hay khoâng?

- Vieäc ñaàu tö vaøo döi aùn daän ñeán söi gia taêng taøi saûn lölü ñoäng vaø nôï ngaén haïn phaûi traû.
- Cheânh leäch giöõa phaàn gia taêng taøi saûn lölü ñoäng vaø phaàn gia taêng nôï ngaén haïn phaûi traû töong öùng ñööïc goïi laø voán lölü ñoäng roøng.

∀ Δ nhu caàu VLÑ = Δ taøi saûn lölü ñoäng - Δ khoaûn phaûi traû

Coù boû soùt thueá thu nhaäp coâng ty hay khoâng?

- Thueá thu nhaäp = Lôïi nhuaän tröôùc thueá x
Thueá suaát
- Thueá thu nhaäp aûnh höôûng ñeán doøng tieàn
cuûa döïi aùn thoâng qua taùc ñoäng cuûa laù
chaén thueá, do ñoù, caàn ñööïc xaùc ñònh vaø
ñöa vaøo doøng tieàn cuûa döïi aùn.

Coù chuù yù ñeán taùc ñoäng vaø aûnh höôûng cuûa laïm phaùt hay khoâng?

- Laïm phaùt coù aûnh höôûng raát lôùn ñeán döïi aùn, bao goàm:
  - Aûnh höôûng ñeán ngaân lölü
  - Aûnh höôûng ñeán chi phí söû duëng voán
- Neáu coù laïm phaùt:
  - Ngaân lölü phaûi ñööïc ñieàu chænh theo laïm phaùt
  - Suaát chieát khaáu phaûi ñööïc ñieàu chænh theo laïm phaùt

Coù laān loān quan ŋieām khi xem xeùt döi aùn hay khoâng?

- Taùch bieät:
  - Quan ŋieām chuû ŋaàu tö
  - Quan ŋieām toång ŋaàu tö
- Taùch bieät:
  - Quyeát ñònh ŋaàu tö
  - Quyeát ñònh taøi tröi

Khaùch haøng coù sai soùt naøo khoâng khi öôùc lõôïng doøng tieàn theo phöông phaùp giaùn tieáp?

- Xaùc ñònh doøng tieàn theo ba gaii ñoaïn:
  - Xaùc ñònh doøng tieàn ôû gaii ñoaïn ñaàu tö
  - Xaùc ñònh doøng tieàn ôû gaii ñoaïn hoaït ñoäng cuûa döïi aùn
  - Xaùc ñònh doøng tieàn khi keát thuùc döïi aùn
- Xaùc ñònh doøng tieàn döïa vaøo lõïi nhuaän tröôùc thueá vaø laõi.

Xaùc ñònh CF_0 hay doøng tieàn ñaàu tö ban ñaaùu

- $CF_0 =$ Giaù mua taøi saûn môùi + Chi phí vaän chuyeån, laép ñaët & huaán luyeän + Baát kyø khoaûn chi naøo cho VLN (WCR) caàn thieát ñeå hoå tröi cho vieäc taïo doanh thu ôû naêm thöù nhaát.

Trong tröôøng hôïp thay theá taøi saûn cuõ baèng taøi saûn môùi, theâm caùc phaàn sau: - Giaù baùn taøi saûn cuõ + (giaù baùn taøi saûn cuõ – giaù trò soå saùch cuûa taøi saûn cuõ)* thueá

- Chi phí cho WCR caàn thieát = % cuûa doanh thu döi kieán
- $CF_0 < 0$

Löu yù: laõi vay ñeå ñaàu tö khoâng thuuoäc ngaän löu cuûa CF_0

Xaùc ñònh CF₁ ñeán CF_{n-1} hay doøng tieàn giai
ñoaïn hoaït ñoäng döïi aùn

$$CF_i = EBIT_i * (1 - t)$$

- Chi ñaàu tö voán naêm i
- + Khaáu hao naêm i
- +/- Thay ñoái voán lölü ñoäng roøng
- +/- Chi phí cô hoäi cuâa naêm i (neáu coù)

Xaùc ñònh CF_n hay doøng tieàn vaøo naêm cuoái cuøng cuûa döïi aùn

$$CF_n = EBIT_n * (1 - t)$$

- + Khaáu hao cuûa naêm cuoái
- + Khoaûn thu töø vieäc thanh lyù taøi saûn lõu ñoäng
- + Giaù thanh lyù taøi saûn coá ñònh
- (Giaù thanh lyù taøi saûn coá ñònh – giaù trò soå saùch coøn laïi cuûa taøi saûn) * thueá
- Caùc khoaûn chi hoài phuïc moâi tröôøng
- Caùc khoaûn chi khaùc lieân quan ñeán vieäc chaám döùt döïi aùn

Chuù yù nhööng caïm baãy khi öôùc lööïng doøng tieàn cuûa döï aùn

- Öôùc lööïng khoâng chinh xaùc chi phí ñaàu tö döï aùn, ñaëc bieät laø döï aùn lôùn coù chi phí ñaàu tö daøn traûi qua nhieàu naêm.
- Öôùc lööïng khoâng chinh xaùc doanh thu cuûa döï aùn, keå caû khoâng chinh xaùc veà soá lööïng saûn phaåm tieâu thuï laân ñôn giaù baùn, ñaëc bieät laø nhööng döï aùn khoâng coù hoaëc nghieân cöùu thò tröôøng khoâng chinh xaùc.
- Öôùc lööïng khoâng chinh xaùc chi phí haøng naêm cuûa döï aùn, ñaëc bieät laø ñoái vôùi nhööng döï aùn ñööïc ñieàu haønh bôùi nhööng coâng ty khoâng coù boä maøy keá toaùn quaûn trò ñööïc toâ' chöùc laú.

Minh hoaї caùch öôùc löôïng doøng tieàn cuûa döï aùn

- Nghieân cöùu tình huoáng Taxi, Co, Ltd
- Nghieân cöùu tình huoáng Fish Co. Ltd
- Nghieân cöùu tình huoáng Döï aùn Mercury

Thaåm ñònh caùch öôùc lõôïng chi phí söû duïng voán

- Naém vöõng muïc tieâu
  - Ñaùnh giaù xem khaùch haøng öôùc lõôïng chi phí söû duïng voán cuûa döï aùn coù phuø hôïp vaø chính xaùc hay khoâng.
  - Baûo ñaûm tính trung thöïc vaø khaùch quan khi ñaùnh giaù chi phí söû duïng voán cuûa döï aùn.
- Naém vöõng caùc noäi dung caàn thaåm ñònh

Xem xeùt loaïi nguoàn voán naøo khaùch
haøng söû duïng ñeå ñaàu tö döïi aùn?

- Caùc boä phaän voán coù theå söû duïng:
  - Nôï:
    - Vay ngaân haøng
    - Phaùt haønh traùi phieáu
  - Voán coå phaàn öu ñaõi
  - Voán coå phaàn thöôøng:
    - Lôïi nhuaän giöõ laïi
    - Voán coå phaàn môùi phaùt haønh
- Chi phí söû duïng voán trung bình.

Kyù hieäu caùc loaïi chi phí söû duïng voán

- k_d = Chi phí nôïi môùi huy ñoäng
= Chi phí nôïi tröôùc thueá
- $k_d(1 - T)$ = Chi phí nôïi sau thueá, trong ñoù T laø thueá suaát thueá thu nhaäp coâng ty
- k_p = Chi phi voán coå phaàn öu ñaõi
- k_s = Chi phí lôïi nhuaän giöõ laïi
- k_e = Chi phí voán coå phaàn huy ñoäng beân ngoaøi baèng caùch phaùt haønh coå phieáu môùi
- WACC = Chi phí söû duïng voán trung⁴⁸bìnH.

Chi phí söû duïng nôï

- Öôùc lõöïng chi phí söû duïng nôï tröôùc thueá
  - Vay ngaân haøng: K_d baèng laõi suaát ngaân haøng cho vay (12%)
  - Phaùt haønh traùi phieáu: K_d baèng YTM
- Chi phí nôï sau thueá – Chi phí lieân quan ñeán nôï môùi huy ñoäng. Löu yù laõi vay nhö yeáu toá tieát kieäm thueá vôùi thueá suaát $T = 28\%$.
- Chi phí nôï sau thueá = Laõi vay – Tieát kieäm thueá
$$= k_d - k_d T = k_d(1 - T)$$
$$= 12(1 - 0,28) = 8,64\%$$

Chi phí voán coå phaàn öu ñaõi

- Chi phí voán coå phaàn öu ñaõi (k_p) – Lôïi nhuaän nhaø ñaàu tö ñoøi hoûi khi mua coå phieáu öu ñaõi cuûa coâng ty.

- Chi phí voán coå phaàn öu ñaõi:

Trong ñoù:

$$k_p = \frac{D_p}{P_n}$$

- D_p = Coå töùc coå phieáu öu ñaõi
- P_n = Giaù baùn roøng CPUÑ = Giaù baùn – Chi phí phaùt haønh
- Ví duï: Moät coå phieáu öu ñaõi traû coå töùc \$10 ñööïc baùn vôùi giaù \$100 treân thò tröôøng. Chi phí phaùt haønh laø 2,5%, phí toån voán coå phaàn öu ñaõi laø:

$$k_p = \frac{10}{97,50} = 10,30\%$$

Chi phí lôii nhuaän giöö laïi

- Chi phí lôii nhuaän giöö laïi (k_s) – lôii nhuaän nhaø ñaàu tö ñoøi hoûi khi mua coå phieáu phoå thoâng cuûa coâng ty.
- Sôû dô chuùng ta phaûi tính ñeán chi phí lôii nhuaän giöö laïi laø vì chi phí cô hoäi cuûa boä phaän voán naøy. Neáu khoâng söû duïng vaøo döï aùn thì lôii nhuaän seõ ñööïc phaân chia cho coå ñoâng vaø hoï coù theå ñaàu tö vaøo nôi khaùc kieám lôii nhuaän.
- Chi phí lôii nhuaän giöö laïi coù theå öôùc lõôïng baèng moät trong 3 caùch:
  - Sôû duïng moâ hình CAPM
  - Sôû duïng phöông phaùp chieát khaáu doøng tieàn
  - Sôû duïng laõi suaát traùi phieáu coäng vôùi phaàn gia taêng do ruûi ro.

Söû duïng moâ hình CAPM (1)

- Caùch naøy nhööïc söû duïng ñeå öôùc löôïng k_s qua 4 böôùc:
  - Böôùc 1: Öôùc löôïng lôïi nhuaän phi ruûi ro k_f – nouì chung lôïi nhuaän phi ruûi ro coù theå laáy baèng laõi suaát traùi phieáu hoaëc tín phieáu kho baïc
  - Böôùc 2: Öôùc löôïng heä soá beta cuâa coå phieáu b_i , vaø söû duïng heä soá naøy ño löôøng ruûi ro döï aùn
  - Böôùc 3: Öôùc löôïng lôïi nhuaän thò tröôøng kyø voïng k_m
  - Böôùc 4: Thay theá caùc giaù trò vöøa öôùc löôïng vaøo coâng thöùc CAPM: $k_s = k_f + (k_m - k_f)b_i$ ñeå xaùc ñònh chi phí söû duïng lôïi nhuaän gjöö laïi.

Söû duïng môâ hình CAPM (2)

- Ví duïi minh hoaï: Giaû söû raèng $k_f = 8\%$, $k_m = 13\%$, $b_i = 0,7$. Phí toân söû duïng lôïi nhuaän giöõ laïi nhö sau:

$$k_s = 8 + (13 - 8)0,7 = 11,5\%$$

- Haïn cheá khaû naêng aùp duïng CAPM ôû Vieät Nam

Söû duïng phöông phaùp chieát khaáu doøng tieàn

- Döïa vaøo moâ hình ñònh giaù coå phieáu, ta coù:

$$P_0 = \frac{D_1}{k_s - g}$$

- Töø moâ hình naøy coù theå suy ra: $k_s = \frac{D_1}{P_0} + g$

- Giaû söû coå phieáu A ñöôïc baùn vôùi giaù \$23, coå töùc kyø voïng naêm tóùi laø \$1,24 vaø toác ñoä taêng tröôûng coå töùc kyø voïng laø 8%. Phí toán lôïi nhuaän giöõ laïi laø:

$$k_s = \frac{D_1}{P_0} + g = \frac{1.24}{23} + 8 = 13,4\%$$

- Nhöõng haïn cheá cuûa phöông phaùp naøy⁵⁴

Laáy laõi suaát traùi phieáu coãng gia taêng ruûi ro (1)

- Phöông phaùp naøy söû duïng ñeå öôùc lõôïng k_s baèng caùch theâm moät khoaûn gia taêng ruûi ro khoaûng chöøng 3 ñeán 5 % vaøo laõi suaát huy ñoäng voán vay daøi haïn.
 $k_s = \text{Laõi suaát traùi phieáu} + \text{Gia taêng ruûi ro (3 - 5\%)}$
- Ví duï: Laõi suaát huy ñoäng voán vay daøi haïn cuûa coâng ty laø 12%, phí toân söû duïng lõïi nhuaän giöõ laïi coù theå öôùc lõôïng ôû möùc: $k_s = 12 + 4 = 16\%$

Laáy laõi suaát traùi phieáu coãng gia taêng ruûi ro (2)

- Gia taêng ruûi ro, 4%, laø möùc phaùn ñoaùn chuû quan, nhöng keát quaû nghieân cöùu thöïc nghieäm cho thaáy noù thöôøng ôû möùc töø 3 ñeán 5%
- Nhöõng haïn cheá cuâa phöông phaùp naøy.

Chi phí söû duïng voán coå phaàn môùi phaùt haønh, k_e

- k_e xaùc ñònh töông töï nhö phí toån lôïi nhuaän giöõ laïi nhöng coù phaàn gia taêng do chi phí phaùt haønh. Chi phí phaùt haønh (F) – tyû leä %giöõa chi phí phaùt haønh so vòùi giaù baùn coå phieáu

$$k_e = \frac{D_1}{P_0(1 - F)} + g$$

- Giaû söû coå phieáu A baùn vòùi giaù \$23 coù chi phí phaùt haønh 10%, coå töùc naêm tôùi döï kieán laø \$1,24 vaø toác ñoä taêng tröôûng coå töùc kyø voïng laø 8%. Rí-toån voán coå phaàn môùi phaùt haønh seõ laø:
$$\frac{D_1}{P_0(1 - F)} = \frac{1,24}{23(1 - 0,10)}$$

Chi phí söû duïng voán trung bình, WACC

Loaïi nguоàn voán	Tyû troïng (%)	Chi phí (%)
Nôï	Wd	Kd
Coå phaàn öu ñaõi	Wp	Kp
Lôïi nhuaän giöõ laïi	Ws	Ks
Coå phaàn môùi phaùt haønh	We	Ke

$$WACC = Wd(1 - T)Kd + WpKp + WsKs + WeKe$$

trong ñoù T laø thueá suaát thueá thu nhaäp coâng ty

Chi phí söû duïng voán trung bình trong ñieàu kieän Vieät Nam

- ÔÛ Vieät Nam thöôøng moät döï aùn ñaàu tö chæ söû duïng 2 loaïi nguòan voán: Voán chuû söû höõu vaø voán vay.

Voán chuû söû höûu + Voán vay (B) = Voán ñaàu tö (I)

$$\frac{(E)}{I} k_e + \frac{B}{I} k_d (1 - T) = WACC$$

- Trong ñoù k_d laø phí toån söû duïng nôï, k_e laø phí toån söû duïng voán chuû söû höõu vaø T (=28%) laø thueá suaát thueá thu nhaäp doanh nghieäp.

Nhöõng caïm baãy khi öôùc lõõïng chi phí söû duïng voán

- Öôùc lõõïng chi phí söû duïng voán khoâng xem xeùt ñeán quan heä giöõa lõïi nhuaän vaø ruûi ro, chæ nôn giaûn laáy laõi suaát vay ngaân haøng laøm suaát chieát khaáu..
- Öôùc lõõïng chi phí söû duïng voán khoâng xuaát phaùt vaø döïa treân cô söû lõïi nhuaän phi ruûi ro, töùc laø lõïi nhuaän ñaàu tö vaøo tín phieáu kho baïc.
- Öôùc lõõïng chí phí söû duïng voán khoâng döïa treân cô söû tính trung bình giöõa caùc boä phaän voán ñöôïc söû duïng.

Thaåm ñònh caùch tính caùc chæ tieâu ñàùnh giaù döï aùn

- Naém vöõng muïc tieâu
  - Ñàùnh giaù xem khaùch haøng öôùc lõõïng caùc chæ tieâu ñàùnh giaù döï aùn coù phuø hôïp vaø chính xaùc hay khoâng.
  - Baûo ñaûm tính trung thöïc vaø khaùch quan khi ñàùnh giaù hieäu quaû taøi chính cuûa döï aùn.
- Naém vöõng caùc noäi dung caàn thaåm ñònh.

Xem khaùch haøng lõïa choïn chæ tieâu naøo ñeå quyeát ñònh ñaàu tö döïi aùn?

- Coù boán phöông phaùp thöôøng söû duïng ñeå xeáp haïng döïi aùn vaø quyeát ñònh xem coù neân chaáp nhaän döïi aùn hay khoâng:
  - Thôøi gian hoaøn voán (PP)
  - Hieän giaù thuaàn (NPV)
  - Suaát sinh lôøi noäi boä (IRR)
  - Suaát sinh lôïi noäi boä coù hieäu chænh (MIRR)
- Thaåm ñònh xem khaùch haøng tính toaùn coù chính xaùc hay khoâng?

Nhööng giaû ñònh trong ví vuïi minh hoaï

- Ñeå ñôn gæan trong ví duïi minh hoaï sau ñaây chuùng ta giaû ñònh raèng:
  - Caùc döïi aùn coù mënec ñoä ruûi ro nhö nhau
  - Doøng tieàn kyø voïng CF_t ñaõ ñööïc ñieàu chænh ñeå phaûn aùnh ñaây ñuû caùc yeáu toá thueá, khaáu hao, vaø giaù trò thaûy hoài khi döïi aùn keát thuùc
  - Chi phí ñaàu tö döïi aùn CF₀ bao goàm caû phaàn thay ñoái voán lönü ñoäng roøng theo yeâu caàu cuâa döïi aùn
  - Doøng tieàn xaûy ra vaøo cuoái kyø
  - Döïi aùn S laø ngaén haïn hôn so vôùi döïi aùn L, döïi aùn coù ngaân lönü vaøo nhieàu hôn ôû nhööng thôøi ñieåm cuoái cuâa döïi aùn.

Ví duï minh hoaï

Ngaân lõu roøng sau thueá, CF _t		
Naêm	Döї aùn S	Döї aùn L
0	(\$1000)	(\$1000)
1	500	100
2	400	300
3	300	400
4	100	600

Phöông phaüp thôøi haïn hoaøn voán

- Thôøi haïn hoaøn voán – ñoä daøi thôøi gian caàn thieát ñeå thu nhaäp töø döï aùn coù theå buø ñaép hay khoâi phuïc laïi ñööïc chi phí ñaàu tö döï aùn.

Thôøi haïn hoaøn voán = Soánaêm tröôùkhi thu hoài heátvoán +
$$\frac{\text{Chi phí coøntaiïchöa thu hoài}}{\text{Doøngi eànvaø trong naêm}}$$

Thôøi haïn hoaøn voán

	0	1	2	3	4
Döïaù S					
Ngaâ löu rong	-1000	500	400	300	100
Ngaâ löu rong tích luỹ	-1000	-500	-100	200	300
	0	1	2	3	4
Döïaù L					
Ngaâ löu rong	-1000	100	300	400	600
Ngaâ löu rong tích luỹ	-1000	-900	-600	-200	400

$$\text{Thôøi haïn hoaøn voán S} = 2 + 100/300$$

$$= 2.33 \text{ naêm}$$

$$\text{Thôøi haïn hoaøn voán L} = 3 + 200/600$$

$$= 3.33 \text{ naêm}$$

Keát luaän

- Döï aùn S coù thôøi haïn hoaøn voán thaáp hôn döï aùn L
- Döï aùn coù thôøi haïn hoaøn voán caøng ngaén caøng toát
- Neáu coâng ty ñoøi hoûi thôøn haïn hoaøn voán laø 3 naêm, döï aùn S ñööïc chaáp thuaän, nhöng döï aùn L bò töø choái
- Neáu hai döï aùn loaïi tröø nhau, döï aùn S ñööïc xeáp haïn cao hôn döï aùn L vì coù thôøi haïn hoaøn voán ngaén hôn.
- Phöông phaùp thôøi haïn hoaøn voán bò chæ trích laø khoâng quan taâm ñeán thôøi giaù tieän teä vaø khoâng chuù yù ñeán chi phí söû duëng voán. Vì theá phöông phaùp thôøi haïn hoaøn voán coù chieát khaáu ra ñôøi

Thôøi haïn hoaøn voán coù chieát khaáu

Suaå chieå khaå 10%	0	1	2	3	4
Döïaù S					
Ngaå löu rong	-1000	500	400	300	100
Ngaå löu rong chieå khaå	-1000	455	331	225	68
Ngaå löu rong chieå khaå tích luÿ	-1000	-545	-214	11	79
Suaå chieå khaå 10%	0	1	2	3	4
Döïaù S					
Ngaå löu rong	-1000	100	300	400	600
Ngaå löu rong chieå khaå	-1000	91	248	301	410
Ngaå löu rong chieå khaå tích luÿ	-1000	-909	-661	-360	50

Thôøi haïn hoaøn voán coù chieát khaáu S = 2.0 + 214/225 = 2.95 naêm

Thôøi haïn hoaøn voán coù chieát khaáu L = 3.0 + 360/410 = 3.88 naêm
68

Hieän giaù thuaàn

- Hieän giaù thuaàn (NPV) – Phöông phaùp xeáp haïng caùc döï aùn ñaàu tö baèng caùch söû duïng chæ tieâu NPV xaùc ñònh baèng hieän giaù doøng tieàn roøng ñööïc chieát khaáu ôû suaát chieát khaáu baèng chi phí söû duïng voán.
- Kyõ thuaät doøng tieàn chieát khaáu (DCF) – caùc phöông phaùp xeáp haïng döï aùn ñaàu tö coù öùng duïng khaùi nieäm thôøi giaù tieàn teä. Hai phöông phaùp cô baûn öùng duïng kyõ thuaät naøy laø: hieän giaù thuaàn (NPV) vaø suaát sinh lôïi noäi boä (IRR).
- YÙ nghóa kinh teá cuûa NPV.

Caùc böôùc thöïc hieän phöông phaùp NPV

- Tìm hieän giaù töøng khoaûn tieàn cuâa doøng tieàn teä, bao goàm caû doøng tieàn vaøo lañ doøng tieàn ra, sau ñoù chieát khaáu ôû suaát chieát khaáu baèng chi phí söû duëng voán.
- Toång coäng doøng tieàn ñaõ chieát khaáu. Toång naøy chính laø hieän giaù thuaàn (NPV) cuâa döïi aùn.
- Neáu NPV döông, neân chaáp nhaän döïi aùn. Neáu NPV aâm, neân töø boû döïi aùn.
- Neáu hai döïi aùn loaïi tröø nhau vaø ñeàu coù NPV döông, neân chaáp nhaän döïi aùn naøo coù NPV lôùn hôñ. Neáu hai döïi aùn ñoäc laäp nhau coù theå chaáp nhaän caû hai döïi aùn.

Caùch tính NPV

$$NPV = CF_0 + \frac{CF_1}{(1+k)^1} + \frac{CF_2}{(1+k)^2} + \dots + \frac{CF_n}{(1+k)^n} = \sum_{t=0}^n \frac{CF_t}{(1+k)^t}$$

- Trong ñòu CF_t laø doøng ngaân lõu kyø voïng ôû thôøi kyø t vaø k laø chi phí söû duïng voán cuâa döïi aùn.

	0	1	2	3	4
Döïaù S					
Ngaân lõu rong	-1000.0	500.00	400.00	300.00	100.00
Hieä giaù	(\$1,000.0)	454.55	330.58	225.39	68.30
Hieä giaùthuaà	\$78.82				
NPV	\$78.82				
	0	1	2	3	4
Döïaù L					
Ngaân lõu rong	-1000.0	100.00	300.00	400.00	600.00
Hieä giaù	(\$1,000.0)	90.91	247.93	300.53	409.81
Hieä giaùthuaà	\$49.18				
NPV	\$49.18				

Suaát sinh lôøi noäi boä (IRR)

- Phöông phaùp söû duïng suaát sinh lôïi noäi boä – Phöông phaùp xeáp haïng döïi aùn ñaàu tö baèng caùch söû duïng suaát sinh lôïi cuâa taøi saûn ñaàu tö xaùc ñònh baèng caùch tìm ra suaát chieát khaáu laøm cho hieän giaù doøng tieàn thu vaøo trong töông lai baèng hieän giaù chi phí ñaàu tö.
- IRR – suaát chieát khaáu laøm cho hieän giaù doøng tieàn thu vaøo cuâa döïi aùn baèng hieän giaù chi phí ñaàu tö döïi aùn.
- YÙ nghóa kinh teá cuâa IRR.

Caùc tính suaát sinh lôïi noäi boä (IRR)

- PV(doøng ngaân lõu vaøo) = PV(chi phí ñaàu tö)

$$CF_0 + \frac{CF_1}{(1 + IRR)^1} + \frac{CF_2}{(1 + IRR)^2} + \dots + \frac{CF_n}{(1 + IRR)^n} = 0$$

$$\sum_{t=0}^n \frac{CF_t}{(1 + IRR)^t} = 0$$

- Giaûi phöông trình naøy ñeå tìm IRR

Caùch tìm IRR baèng Excel

	0	1	2	3	4
Döïaù S					
Ngaâ lõu rong	-1000.0	500.00	400.00	300.00	100.00
Hieä giaù	(\$1,000.0)	454.55	330.58	225.39	68.30
Hieä giaùthuaà	\$78.82				
NPV	\$78.82				
IRR	14.5%				
MIRR	12.1%				

	0	1	2	3	4
Döïaù L					
Ngaâ lõu rong	-1000.0	100.00	300.00	400.00	600.00
Hieä giaù	(\$1,000.0)	90.91	247.93	300.53	409.81
Hieä giaùthuaà	\$49.18				
NPV	\$49.18				
IRR	11.8%				
MIRR	11.3%				

Luaät quyeát ñònh khi söû duïng IRR

- Lôïi suaát ngöôõng (hurdle rate) – Suaát chieát khaáu baèng chi phí söû duïng voán ñoøi hoûi IRR phaûi vööít qua ñeå döï aùn ñöôïc chaáp nhaän.
- $\text{IRR} > \text{lôïi suaát ngöôõng} \Rightarrow$ chaáp nhaän döï aùn
- Trong ví duï ñang xem xeùt, neáu caû hai döï aùn ñeàu ñoøi hoûi lôïi suaát ngöôõng laø 10% vaø hai döï aùn naøy ñoäc laäp nhau thì chaáp nhaän caû hai döï aùn bôûi vì caû hai döï aùn ñeàu coù theå taïo ra suaát sinh lôïi lôùn hòn chi phí söû duïng voán ñaàu tö döï aùn.
- Haïn cheá cuûa phöông phaùp IRR.

Suaát sinh lôïi noäi boä coù hieäu chænh (MIRR)

- Suaát sinh lôïi noäi boä coù hieäu chænh – Suaát sinh lôïi ôû ñoù hieän giaù chi phí ñaàu tö döï aùn baèng vôùi hieän giaù giaù trò ñeán haïn cuâa döï aùn. Giaù trò ñeán haïn ñööïc xaùc ñònh baèng toång soá giaù trò töông lai cuâa doøng tieàn vôùi thöøa soá giaù trò töông lai baèng chi phí söû duïng voán.

- PV chi phí $\sum_{t=0}^n CIF_t (\$ + k)^{-t}$ trò ñeán haïn

$$\sum_{t=0}^n \frac{COF_t}{(1+k)^t} = \frac{\sum_{t=0}^n CIF_t (\$ + k)^{-t}}{(1+MIRR)^n}$$

$$PV costs = \frac{TV}{(1+MIRR)^n}$$

- Trong ñoù COF laø doøng tieàn ra vaø CIF laø doøng tieàn vaøo.

Caùch tính MIRR baèng Excel

	0	1	2	3	4
Döïaù S					
Ngaâ lõu rong	-1000.0	500.00	400.00	300.00	100.00
Hieä giaù	(\$1,000.0)	454.55	330.58	225.39	68.30
Hieä giaùthuaà	\$78.82				
NPV	\$78.82				
IRR	14.5%				
MIRR	12.1%				

	0	1	2	3	4
Döïaù L					
Ngaâ lõu rong	-1000.0	100.00	300.00	400.00	600.00
Hieä giaù	(\$1,000.0)	90.91	247.93	300.53	409.81
Hieä giaùthuaà	\$49.18				
NPV	\$49.18				
IRR	11.8%				
MIRR	11.3%				

Moät soá kyō thuaät khaùc

- Suaát sinh lôïi bình quaân treân giaù trò soå saùch
- Chæ soá lôïi nhuaän

(Xem chi tieát trong baøi ñoïc)

Nhööng caïm baãy khi xaùc ñònh caùc chæ tieâu quyéát ñònh ñaàu tö döï aùn

- Laäp döï aùn chæ tính ñeán thôøi gian hoaøn voán maø khoâng heà tính ñeán NPV hay IRR.
- Laäp döï aùn quaù chuù troïng ñeán NPV vaø IRR maø khoâng heà tính toaùn ñeán thôøi gian hoaøn voán.
- Laäp döï aùn khoâng heà tính ñeán thôøi giaù tieàn teä, chæ ñôn thuaàn söû duïng döõ lieäu keá toaùn do khoâng coù yù nieäm veà taøi chính.

Öôùc lõöïng vaø kieåm soaùt ruûi ro cuâa döï aùn

- Lyù do:
  - Ngaân lõu cuâa DA thöôøng daøn traûi theo thôøi gian khaù daøi
  - Ña soá caùc bieán coù aûnh höôûng tôùi NPV, IRR ñeàu coù möùc ñoä baát oån cao
  - Thoâng tin vaø döõ lieäu caàn cho caùc döï baùo chinh xaùc hôñ thöôøng raát toán keùm
  - Giaûm xaùc suaát cho vay moät döï aùn “toài” trong khi khoâng boû lôõ cho vay moät döï aùn “toái”^{nb}

CAÙC PHÖÔNG PHAÙP PHAÂN TÍCH VÀ Ø ØÔÙC LÖÔÏNG RUÛI RO

Phaân tích ñoä nhaïy

Phaân tích tình huóang

Phaân tích môâ phoûng Monte Carlo

PHAÂN TÍCH ÑOÄ NHAÏY

- Phaân tích ñoä nhaïy laø kyõ thuaät ñôn giaûn nhaát trong phaân tích ruûi ro döïi aùn.
- Phaân tích xem keát quaû döïi aùn (NPV, IRR) thay ñoái nhö theá naøo khi thay ñoái giaù trò cuûa **chæ** moät tham soá naøo ñou.
- Cho pheùp xaùc ñònh xem bieán naøo coù taàm **quan troïng** nhö laø nguoàn goác cuûa ruûi ro. Bieán naøo laø bieán quan troïng phuïi thuоäc vaøo :
  - Tæ phaàn cuûa noù trong toång caùc lôïi ích vaø caùc chi phí
  - Mieàn giaù trò coù khaû naêng xaûy ra lôùn hay nhoû.

CAÙC HAÏN CHEÁ CUÛA PHAÂN TÍCH ÑOÄ NHAÏY

- **Mieàn giaù trò vaø phaân boá xaùc suaát cuûa caùc bieán**
  - Phaân tích ñoä nhaïy khoâng taäp trung vaøo mieàn giaù trò thöïc teá. Chæ cho pheùp quan saùt taùc ñoäng rieâng reõ cuûa töøng bieán.
  - Phaân tích ñoä nhaïy khoâng theå hieän caùc xaùc suaát ñoái vôùi töøng mieän.
- **Höôùng cuûa caùc taùc ñoäng:** Ñoái vôùi ña soá caùc bieán, höôùng taùc ñoäng laø roõ raøng nhöng cuõng coù bieán höôùng taùc ñoäng khoâng roõ raøng. Chaúng haïn:
  - Doanh thu taêng laøm cho NPV taêng
  - Chi phí taêng laøm cho NPV giaûm
  - Laïm phaùt taêng coù taùc ñoäng kKhoâng thaät roõ raøng leân NPV

Phaân tích taùc ñoäng moãi laàn moät bieán laø khoâng thöïc teá

- Phaân tích taùc ñoäng moãi laàn moät bieán laø khoâng thöïc teá do coù töông quan giöõa caùc bieán.
- Moät phöông phaùp xöû lyù nhöõng taùc ñoäng keát hôïp hoaëc coù töông quan naøy laø phaân tích tình huoáng

PHAÂN TÍCH TÌNH HUOÁNG

- Phaân tích tình huoáng thöøa nhaän raèng caùc bieán nhaát ñònh coù quan heä töông hoã vôùi nhau.
- Taäp hôïp caùc hoaøn caûnh coù khaû naêng keát hôïp laïi ñeå taïo ra caùc tröôøng hôïp hoaëc “caùc tình huoáng” khaùc nhau.
- Thoâng thöôøng coù ba tình huoáng xaûy ra:
  - Tröôøng hôïp xaáu – Taùc ñoäng tieâu cöïc ñeán NPV vaø IRR
  - Tröôøng hôïp kyø voïng – Ñaït ñööïc NPV vaø IRR nhö hoaïch ñònh
  - Tröôøng hôïp toát nhaát – Taùc ñoäng tích cöïc ñeán NPV vaø IRR

HAÏN CHEÁ CUÛA PHAÂN TÍCH TÌNH HUOÁNG

- Phaân tích tình huoáng khoâng xaùc ñònh ñööïc xaùc suaát cuûa caùc tröôøng hôïp xaûy ra.
- Chæt giaûi thích laø deã daøng khi naøo caùc keát quaû vöõng chaéc
  - Chaáp thuaän döïi aùn neáu $NPV > 0$ ngay caû trong tröôøng hôïp xaáu nhaát
  - Baùc boû döïi aùn neáu $NPV < 0$ ngay caû trong tröôøng hôïp toát nhaát
  - Neáu NPV ñoái luùc döông, ñoái luùc aâm, thì caùc keát quaû laø khoâng döùt khoaùt. Khoâng may, ñaây seõ laø tröôøng hôïp hay gaëp nhaát.

PHÖÔNG PHAÙP PHAÂN TÍCH MOÂ PHOÛNG MONTE CARLO

- Boå sung nhööng haïn cheá cuâa phaân tích ñoä nhaïy vaø phaân tích tình huoáng:
  - Coù tính tôùi caùc phaân phoái xaùc suaát khaùc nhau vaø caùc mieàn giaù trò tieàm naêng khaùc nhau ñoái vôùi caùc bieán chính cuâa döï aùn.
  - Cho pheùp coù töông quan (cuøng bieán thieân) giöõa caùc bieán.
  - Taïo ra moät phaân phoái xaùc suaát cho caùc keát quaû cuâa döï aùn (caùc ngaân lœu, NPV) thay vì chæ öôùc tính moät giaù trò ñôn leû.
  - Phaân phoái xaùc suaát cuâa caùc keát quaû döï aùn coù theå hoã trôï caùc nhaø ra quyéát ñòngh trong vieäc laäp ra caùc lœïa choïn, nhööng coù theå coù caùc vaán ñeà veà giaûi thích vaø söû duïng.

Caùc böôùc thöïc hieän phaân tích moâ phoûng

- 1. Moâ hình toaùn hoïc :** baûng tính thaåm ñònh döï aùn
- 2. Xaùc ñònh caùc bieán nhaïy caûm vaø khoâng chaéc chaén**
- 3. Xaùc ñònh tính khoâng chaéc chaén**
  - Xaùc ñònh mieàn caùc lõïa choïn (toái thieåu vaø toái ña)
  - Ñònh phaân phoái xaùc suaát, caùc phaân phoái xaùc suaát thoâng thöôøng nhaát laø : Phaân phoái xaùc xuaát chuaån, phaân phoái xaùc suaát tam giaùc, phaân phoái xaùc suaát ñeàu, phaân phoái xaùc suaát baäc thang
- 4. Xaùc ñònh vaø ñònh nghóá caùc bieán coù töông quan**
  - Töông quan ñoàng bieán hoaëc nghòch bieán
  - Ñoä maïnh cuâa töông quan
- 5. Moâ hình moâ phoûng:** laøm moät chuoãi phaân tích cho nhieàu toå hôïp giaù trò tham soá khaùc nhau
- 6. Phaân tích caùc keát quaû**
  - Caùc trò thoáng keâ
  - Caùc phaân phoái xaùc suaát

Caâu hoûi oân taäp

1. Taïi sao tröôùc khi cho vay caàn phaûi thaåm ñònh tín duïng?
2. Khi thaåm ñònh tín duïng, caàn chuù yù thaåm ñònh nhöõng noäi dung gi?
3. Khi thaåm ñònh tín duïng, baïn khuyeán caùo doanh nghieäp neân söû duïng chæ tieâu naøo NPV, IRR hay PP ñeå laøm tieâu chuaån ñaùnh giaù vaø löïa choïn döï aùn ñaàu tö? Taïi sao?